

ACADEMIC FOCUS

เอกสารวิชาการ

มองไกลเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ดาวน์โหลดเอกสารได้จาก
www.parliament.go.th/library

Academic Focus

ตุลาคม 2564

สารบัญ

บทนำ	1
บททั่วไป	2
การเมืองการปกครอง	2
ความเป็นมาของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	4
หน่วยงานปราบปรามการทุจริต	5
โครงสร้างองค์กรและอำนาจหน้าที่	6
การดำเนินงานขององค์กร	8
ความร่วมมือระหว่างประเทศ	9
กฎหมายหรือมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน	9
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	11
บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา	11
บรรณานุกรม	12

เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<https://www.parliament.go.th/library>

มองไกลเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

บทนำ

ประเทศมองโกเลีย (Mongolia) ในอดีตเคยปกครองในระบอบสังคมนิยมที่แอบอิงสหภาพโซเวียต จนได้รับการเรียกขานว่า “รัฐดาวเทียม” (Satellite State) แต่ในปี 1990 ได้เปลี่ยนแปลงเป็นระบอบเสรีประชาธิปไตย (Parliamentary Republic) (มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง, 2559) โดยมีประธานาธิบดีเป็นผู้นำสูงสุด และดำรงตำแหน่งประมุขของประเทศ มีนายกรัฐมนตรี เป็นหัวหน้ารัฐบาล โดยมีนายคัลต์มา บัตตุลกา (Khaltmaa Battulga) เป็นประมุขของประเทศคนปัจจุบัน (กระทรวงการต่างประเทศ, 2562) และมีนายลูฟซานนัมซไร โอยูน-เออร์ดเน (Luvsannamsrain Oyun-Erdene) เป็นนายกรัฐมนตรี (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 2564)

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันหรือการทุจริตและประพฤติมิชอบ ถือเป็นปัญหาสำคัญที่หลายประเทศประสบ ซึ่งมีรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันที่แตกต่างกันออกไป อาทิ การรับสินบนของข้าราชการเพื่อช่วยเหลือพ่อค้าในการหลีกเลี่ยงภาษี การปกปิดทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือการซื้อเสียงเลือกตั้งของนักการเมือง ฯลฯ ในส่วนของผู้กระทำความผิดอาจเป็นการกระทำของข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ หรืออาจมีเอกชนเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งผลกระทบของการทุจริตคอร์รัปชัน อาจถือได้ว่าเป็นการสร้าง ความเสียหายต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศค่อนข้างมาก ดังนั้น ในการบริหารงานของแต่ละประเทศจึงได้ตระหนักถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากเรื่องของการทุจริตคอร์รัปชัน จึงมีการณรงค์ให้มีการป้องกัน

และจัดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันกันอย่างกว้างขวาง เพื่อให้เกิดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติของตน

ประเทศมองโกเลียก็ประสบปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเช่นเดียวกัน โดยในปี 2550 ได้มีการจัดตั้ง “หน่วยงานอิสระต่อต้านการทุจริต” (Independent Authority Against Corruption: IAAC) ขึ้น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

บททั่วไป

ประเทศมองโกเลียเป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง โดยเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกทะเลหรือไม่มีเส้นพรมแดนติดทะเล (Landlocked Country) มีขนาดใหญ่กว่าประเทศไทยประมาณ 3 เท่า และถูกจัดให้เป็นอันดับที่ 19 ของโลก ซึ่งหากพิจารณาจากประเด็นนี้พบว่า มองโกเลียเป็นประเทศที่ไม่มีพรมแดนติดทะเลใหญ่เป็นอันดับที่ 2 ของโลกรองจากประเทศคาซัคสถาน (Kazakhstan) ซึ่งอยู่ห่างออกไปทางทิศตะวันตกเพียง 38 กิโลเมตร ประเทศมองโกเลียถูกห้อมล้อมด้วยมหาอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบันอย่างรัสเซีย (Russia) และสาธารณรัฐประชาชนจีน (People's Republic of China: PRC) ทางทิศเหนือติดกับประเทศรัสเซีย ส่วนทางทิศใต้ ทางทิศตะวันออก และทางทิศตะวันตกติดกับสาธารณรัฐประชาชนจีน มีพื้นที่ 1.5 ล้านตารางกิโลเมตร โดยมี “กรุงอูลานบาตอร์” (Ulaanbaatar) เป็นเมืองหลวง ปัจจุบันประเทศมองโกเลียมีจำนวนประชากรประมาณ 3,344,796 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 22 กันยายน 2564) (“Mongolia Population (LIVE),” 2021) เป็นประเทศที่มีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่น้อยที่สุดในโลก อีกทั้งประเทศมองโกเลียยังเป็นดินแดนแห่งธรรมชาติ ภูเขา ป่าไม้ ทุ่งหญ้า ที่อุดมสมบูรณ์และสวยงาม ดั่งสวรรค์ที่ถูกเนรมิตให้อยู่บนพื้นดิน นอกจากเรื่องของธรรมชาติแล้ว สิ่งที่เป็นเสน่ห์ของมองโกเลียอีกอย่างก็คือ ศิลปวัฒนธรรมและผู้คนซึ่งมีเอกลักษณ์แตกต่างจากที่อื่น ๆ ผู้คนที่องถิ่นยังคงดำเนินชีวิตแบบเรียบง่าย ไปพร้อมกับการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน จึงไม่แปลกใจที่ดินแดนแห่งนี้จะเป็นจุดหมายปลายทางของนักเดินทางจากทั่วโลก ด้วยเหตุที่มีพื้นที่ที่อุดมด้วยสินแร่ในดินมหาศาล ประเทศมองโกเลียจึงสามารถพัฒนาเศรษฐกิจจากทรัพยากรที่มีสัดส่วนมากกว่าจำนวนประชากรมาใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจได้มาก (มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง, 2559) ประชากรประมาณร้อยละ 95 มีเชื้อสายมองโกลที่เหลือเป็นชนกลุ่มน้อยชาวคาซัคส์ (Kazakhs) ชาวตูวานส์ (Tuvans) และอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในแถบตะวันตกของประเทศ (“7 วัน ในมองโกเลีย...ดินแดนแห่งมนต์เสน่ห์ ภาค 1,” ม.ป.ป.) โดยมีประชากรที่นับถือศาสนาต่าง ๆ ประกอบด้วย ศาสนาพุทธ (นิกายลามะ) ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ และความเชื่อภูตผี มีภาษามองโกล (Mongol Khalkha) เป็นภาษาราชการ ส่วนภาษาอื่น ๆ ได้แก่ ภาษาเตอร์กิก (Turkic) และภาษารัสเซีย (Russia) (กระทรวงการต่างประเทศ, 2562)

การเมืองการปกครอง

ประเทศมองโกเลียเป็นประเทศที่มีการปกครองระบอบเสรีประชาธิปไตย (Parliamentary Republic) โดยมีประธานาธิบดีเป็นผู้นำสูงสุด และดำรงตำแหน่งประมุขของรัฐ มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้า

รัฐบาล มีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 21 จังหวัด หรือเรียกว่า “ไอมัก” (Aimags) ได้แก่ 1) อาร์ฮังไก (Arkhangai) 2) บายันฮองกอร์ (Bayanhongor) 3) บายัน-เอิลกี (Bayan-Ölgiy) 4) บุลกัน (Bulgan) 5) ดาร์ฮาน-อูล (Darhan-Uul) 6) ดอร์นอด (Dornod) 7) ดอร์โนโกวิ (Dornogovi) 8) ดุนด์โกวิ (Dundgovi) 9) โกวิ-อัลไต (Govi-Altai) 10) โกวิซึมเบอร์ (Govisumber) 11) เค็นตี (Khentiy) 12) ฮอฟด์ (Khovd) 13) เฮฟสเกิล (khövsgöl) 14) ออร์ฮอน (Orhon) 15) เซเลงเก (Selenge) 16) ซือบาตาร์ (Sühbaatar) 17) เติฟ (Töv) 18) เอ็มเนอโกวิ (Ömnögovi) 19) อุฟส์ (Uvs) 20) เออเวร์ฮังไก (Övörhangay) และ 21) ซาฟฮัน (Zavhan) โดยมีเทศบาลนครอูลานบาตอร์ (Ulaanbaatar municipality) เป็นเมืองหลวง (Provinces of Mongolia, 2021)

โครงสร้างการบริหารงานของประเทศมองโกเลีย

ประเทศมองโกเลีย มีโครงสร้างการบริหารงานแบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย (“Mongolia Government,” 2019) คือ

ฝ่ายบริหาร

มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐ และมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารและเป็นผู้เสนอชื่อคณะรัฐมนตรี และให้รัฐสภา (The State Great Hural) เป็นผู้รับรองรายชื่อคณะรัฐมนตรี โดยนายกรัฐมนตรีได้รับการเลือกตั้งจากรัฐสภา อีกทั้งรัฐสภายังเป็นผู้เสนอชื่อผู้เข้าชิงตำแหน่งประธานาธิบดี และได้รับเลือกตั้งโดยวิธีการลงคะแนนเสียง (Popular Vote) ด้วยคะแนนเสียงข้างมากโดยระบบสองรอบ (By Absolute Majority Vote through a two-round System) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี สามารถดำรงตำแหน่งติดต่อกัน 2 วาระได้ นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรียังมีอำนาจในการแต่งตั้งผู้ว่าการ 21 คน ของมองโกเลีย (The Governors of the 21 Aimags of Mongolia) และผู้ว่าการเมืองหลวง (The Governor of the Capital)

ฝ่ายนิติบัญญัติ

ประเทศมองโกเลียมีระบบรัฐสภาเป็นแบบสภาเดี่ยว (The Unicameral State Great Hural) มีสมาชิกทั้งหมด 76 คน แบ่งออกเป็น 48 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจาก 26 เขตเลือกตั้ง (Directly Elected from 26 Electoral Districts) ส่วนที่เหลือ 28 คน มาจากการเลือกตั้งอย่างเป็นสัดส่วนตามส่วนแบ่งของพรรคทั้งหมด (Proportionally Elected Based on a Party's Share of the Total Votes) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ตามกฎหมายกำหนดให้ฝ่ายนิติบัญญัติทำงานร่วมกับรัฐบาล มีอำนาจตัดสินใจร่วมกันในการให้ข้อเสนอแนะ การอนุมัติงบประมาณประจำปี และการประกาศสงคราม

ฝ่ายตุลาการ

กฎหมายของประเทศมองโกเลียมีลักษณะผสมผสานกันระหว่างระบบกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียตรัสเซีย สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และสหรัฐอเมริกา ร่วมกับการใช้ประมวลกฎหมายสากลและตัดสินตามกรณีที่เคยเกิดขึ้น โดยศาลสูงสุด คือ ศาลฎีกา (Supreme Court) ซึ่งผู้พิพากษาของศาลฎีกาได้รับการเสนอชื่อโดยสภาตุลาการทั่วไป ให้เป็นประธานศาลฎีกาซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดี (The Governor of the Capital)

ความเป็นมาของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

การทุจริตคอร์รัปชันในประเทศมองโกเลีย เกิดจากปัจจัยหลายด้านโดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐ โดยผลสำรวจพบว่า มีหน่วยงานที่ถูกตรวจสอบ เช่น ด้านตุลาการ ด้านสังคม บริการสวัสดิการ ด้านการเข้าเมือง ด้านการแข่งขันและการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านการศึกษา ด้านบริการสาธารณะ ด้านการบริหารภาษี ด้านการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ พบว่า มีการจ่ายสินบนเพื่อให้เข้าถึงบริการพื้นฐาน รวมไปถึงการทุจริตทางการเมืองอันสืบเนื่องมาจากความไม่โปร่งใสในการใช้งบประมาณ การควบคุมเงินเดือนและการระงับข้อพิพาทด้านภาษี การควบคุมภายใน อีกทั้งการบริหารที่ดินที่มีความเสี่ยงในการทุจริตสูง ซึ่งจากผลสำรวจพบว่า สำนักงานการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นหน่วยงานที่มีการทุจริตมากที่สุด (Risk & Compliance Portal, 2020) นอกจากนี้ ในการใช้กฎหมายต่อต้านการคอร์รัปชัน ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายต่อต้านการคอร์รัปชัน มีความบกพร่องในตัวกฎหมายที่ไม่ได้มีประสิทธิภาพในการทำให้สภาพแวดล้อมทางธุรกิจโปร่งใสและปราศจากการทุจริต และกรอบทางกฎหมายยังขาดประสิทธิภาพ เช่น ไม่มีคำนิยามที่ชัดเจนเกี่ยวกับความผิดในการต่อต้านการคอร์รัปชัน และมีการบังคับใช้อย่างไม่สอดคล้องกัน การจ่ายค่าอำนวยความสะดวกโดยไม่ได้กล่าวถึงอย่างชัดแจ้งในกฎหมาย รวมทั้งความอ่อนแอขององค์กรตุลาการที่ไม่มีศาลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคดีการทุจริตคอร์รัปชัน รวมถึงความเชี่ยวชาญด้านเทคนิคการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับคดีทุจริตคอร์รัปชันที่มีความซับซ้อน (OECD, 2019)

สำหรับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศมองโกเลีย ตั้งแต่ปี 2542-2563 จะมีค่าคะแนนดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index) ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3 ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศมองโกเลีย ตั้งแต่ปี 2542-2563

ปี	คะแนน	จำนวนประเทศ	อันดับ
2542	4.30 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	99	43
2543	3.00 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	90	-
2544	3.00 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	91	-
2545	3.00 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	102	-
2546	3.00 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	133	-
2547	3.00 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	146	85
2548	3.00 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	159	85
2549	2.80 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	163	99
2550	3.00 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	179	99
2551	3.00 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	180	102
2552	2.70 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	180	120
2553	2.70 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	178	116
2554	2.70 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	183	120

ปี	คะแนน	จำนวนประเทศ	อันดับ
2555	36 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	176	94
2556	38 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	177	83
2557	39 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	175	80
2558	39 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	168	72
2559	38 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	176	87
2560	36 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	180	103
2561	37 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	180	93
2562	35 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	180	106
2563	35 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	180	111

หมายเหตุ: รวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลจากเว็บไซต์ Transparency International

จะเห็นได้ว่า ประเทศมองโกเลียเป็นประเทศที่มีคะแนนดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index: CPI) มีอันดับใกล้เคียงกับประเทศไทย คือ อยู่ในระดับคะแนนไม่เกิน 40 คะแนน ปี 2555-2563 มาโดยตลอด และมีอันดับระหว่าง 72-111 ของโลก ส่งผลให้ประเทศมองโกเลียได้คะแนนภาพลักษณ์การทุจริตหรือมีความโปร่งใสในระดับต่ำกว่า 40 คะแนนมาตลอด และในปี 2563 ที่ผ่านมา อันดับการทุจริตคอร์รัปชันลดลงมา 5 อันดับ อยู่ในอันดับ 111 ของโลก (เดิมอันดับ 106) ซึ่งมีคะแนนเท่าเดิม เมื่อเทียบกับปี 2562 ได้ 35 คะแนน โดยประเทศมองโกเลียพัฒนาสถานการณ์ด้านการคอร์รัปชันได้ไม่ค่อยดี ประกอบกับมีพื้นฐานหรือพัฒนาการด้านคอร์รัปชันที่คล้ายคลึงกับประเทศไทย

หน่วยงานปราบปรามการทุจริต

หน่วยงานปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศมองโกเลียมีชื่อว่า “หน่วยงานอิสระต่อต้านการทุจริต” (Independent Authority Against Corruption: IAAC) โดยมีภารกิจและหลักการ (Mission and Principles) คือ เป็นหน่วยงานอิสระของรัฐบาลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเพิ่มการรับรู้ และให้การศึกษาแก่ประชาชนในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และกิจกรรมการป้องกันการทุจริต และตรวจสอบสินทรัพย์และการประกาศรายได้ของผู้ที่กำหนดโดยกฎหมาย ซึ่งหน่วยงานมีคำขวัญว่า “Motto of IAAC” คือ การร่วมกันเป็นสังคมที่ปราศจากการทุจริต (Together For A Corruption Free Society) ซึ่ง IAAC มีหลักการทำงาน (Principles) คือ เป็นหน่วยงานต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งมีการจัดการแบบรวมศูนย์ เพื่อดำเนินงานอย่างเป็นอิสระตามหลักการ และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักนิติธรรม มีความเป็นอิสระและความโปร่งใสและเป็นความลับ ซึ่งหน่วยงานอิสระต่อต้านการทุจริตดำเนินการและดูภาพรวมการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายต่อต้านการคอร์รัปชัน ระเบียบเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนรวม และส่วนบุคคลในการบริการสาธารณะ และการป้องกันให้เป็นไปตามกฎหมายการขัดกันแห่งผลประโยชน์ กฎหมายอาญา กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับงบประมาณ

และกฎหมายที่เกี่ยวกับงบประมาณ กฎหมายแรงงาน และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (“Mission, Key Principles, Functions and Authority,” 2018)

ภาพที่ 1 ตราสัญลักษณ์ของ Independent Authority against Corruption

ที่มา: <https://www.iaac.mn/page/59?menu=22>

ปัจจุบันหน่วยงานอิสระต่อต้านการทุจริต” (Independent Authority Against Corruption: IAAC) ตั้งอยู่ ณ 803 ชั้น 8 อาคารดาไลทาวเวอร์ ถนนยูเนสโก (Unesco Street) เขต Sukhbaatar-Khoroo 1 กรุงอูลานบาตอร์ 14230 ประเทศมองโกเลีย (Mogolia, 2018)

โครงสร้างองค์กรและอำนาจหน้าที่

หน่วยงานอิสระต่อต้านการทุจริต มีโครงสร้างองค์กร (“Organization,” 2018) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการทั่วไป (General Director) เป็นประธาน รองผู้อำนวยการทั่วไป (Deputy General Director) กำกับดูแลกรมภายใน 5 กรม ได้แก่

1. **กรมการบริหาร** (Administration Department) มีหน่วยงานอยู่ภายใต้กำกับดูแล 2 แผนก คือ (1) แผนกการเงินและเศรษฐกิจ (Finance and Economic Division) (2) แผนกตรวจสอบความปลอดภัยและความลับ (Security, Inspection and Confidentiality Division)

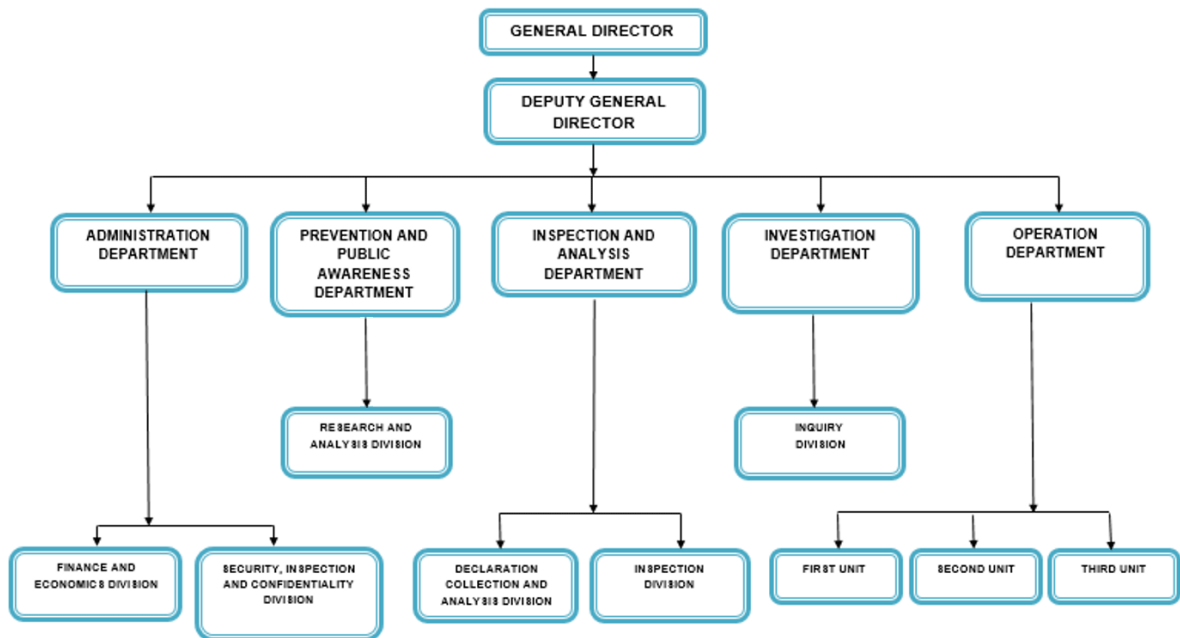
2. **กรมการป้องกันและการรับรู้สาธารณะ** (Prevention and Public Awareness Department) มีหน่วยงานอยู่ภายใต้กำกับดูแล คือ แผนกค้นคว้าและการวิเคราะห์ (Research and Analysis Division) เป็นกรมที่ดำเนินการวิจัยและกำหนดผลลัพธ์ของสภาพและขอบเขตของการทุจริตในประเทศมองโกเลีย ร่างนโยบายและข้อเสนอโครงการด้านกฎหมาย การให้ข้อมูลและการศึกษาวิจัยที่จำเป็นแก่ผู้บริหารของ IAAC ตรวจสอบข้อมูลภายในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ IAAC ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับภูมิภาค จัดระเบียบและดำเนินการทุจริตคอร์รัปชันทางการเมือง การประเมินความซื่อสัตย์ การวิจัยด้านความซื่อสัตย์ของเยาวชน และแจ้งให้สาธารณชนทราบถึงผลการสำรวจ เป็นต้น

3. **กรมการตรวจสอบและวิเคราะห์** (Inspection and Analysis Department) มีหน่วยงานอยู่ภายใต้กำกับดูแล 2 แผนก คือ (1) แผนกรวบรวมและวิเคราะห์ปฏิญาน (Declaration Collection and Analysis Division) (2) แผนกสืบสวนสอบสวน (Inspection Division) เป็นกรมที่รวบรวมประกาศเกี่ยวกับความขัดแย้งผลประโยชน์ส่วนบุคคลและรายได้และสินทรัพย์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และประกาศเบื้องต้น

เกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนบุคคล ดำเนินการตรวจสอบบนพื้นฐานของการร้องเรียนที่ได้รับและรายงานจากพลเรือนและหน่วยงานธุรกิจ กำหนดองค์กรและการจัดการที่เหมาะสม จัดให้มีการดำเนินการตามกฎระเบียบของผลประโยชน์สาธารณะและส่วนบุคคลในการบริการสาธารณะ และการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์และกฎหมายต่อต้านการทุจริต

4. **กรมสืบสวนสอบสวน (Investigation Department)** มีหน่วยงานอยู่ภายใต้กำกับดูแล คือ แผนกสอบสวน (Inquiry Division) เป็นกรมที่แผนกสืบสวนดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับสาเหตุและแนวทางของอาชญากรรม และดำเนินมาตรการป้องกันกับหน่วยงานอื่น และแผนกอื่นของ IAAC

5. **กรมการปฏิบัติการ (Operation Department)** มีหน่วยงานอยู่ภายใต้กำกับดูแล 3 หน่วยปฏิบัติการ ได้แก่ (1) หน่วยปฏิบัติการที่ 1 (First Unit) (2) หน่วยปฏิบัติการที่ 2 (Second Unit) และ (3) หน่วยปฏิบัติการที่ 3 (Third Unit)

ภาพที่ 2 แผนผังองค์กรของ IAAC

ที่มา: <https://www.iaac.mn/page/56?menu=18>

อำนาจหน้าที่

หน่วยงานอิสระต่อต้านการทุจริต มีอำนาจหน้าที่ (“Mission, Key Principles, Functions and Authority,” 2018) ได้แก่

1. ส่งข้อเสนอแนะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายและมติต่อต้านการทุจริตของรัฐบาลและการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงกฎหมายต่อต้านการทุจริต

2. หากมีการพิจารณาแล้วว่าเงื่อนไขที่เอื้อต่อการทุจริตคอร์รัปชันได้เกิดขึ้นและมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หน่วยงานจะต้องยืนยันในการแก้ไขและยกเลิกคำสั่งการตัดสินใจ ขั้นตอน และกฎระเบียบที่ออกโดยหน่วยงานรัฐ

3. รับข้อมูลการสำรวจ และรายงานจากหน่วยงานรัฐบาลเกี่ยวกับการให้ความรู้ด้านการต่อต้านการทุจริตและการป้องกันการทุจริต
4. รับข้อมูลที่เป็นในการสำรวจคำอธิบาย คำจำกัดความ และเอกสารอื่น ๆ จากองค์กรธุรกิจ เจ้าหน้าที่และบุคคลทั่วไป โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และทบทวนเอกสารเหล่านี้ และรับการวิเคราะห์และตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ
5. ประสานงานสายลับและร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่รับผิดชอบงานสืบสวนและรวบรวมข่าวกรองเพื่อดำเนินการตรวจสอบเพื่อตรวจจับและหยุดการกระทำการทุจริต
6. ตรวจสอบการร้องเรียนและการรายงานที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต
7. ตรวจสอบกรณีการทุจริตที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของตน
8. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและเก็บข้อมูลเป็นความลับ
9. ใช้มาตรการเพื่อรับรองความปลอดภัยของหน่วยงานและพนักงาน
10. การรับรองเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าหน้าที่และบุคคลเพื่อรักษาความลับของข้อมูลที่ถูกเปิดเผยในระหว่างการสอบสวน ในกรณีที่มีการละเมิดการรับประกันจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
11. หากจำเป็นให้นำพยานและบุคคลอื่นที่ช่วยงานต่อต้านการทุจริตให้อยู่ภายใต้การคุ้มครองของตำรวจ
12. รับรายชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกประกาศเรื่องทรัพย์สินและรายได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและทำการตรวจสอบ
13. กำกับดูแลองค์กรที่ใช้อำนาจและเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนสำหรับการลงทะเบียนจัดเก็บ และตรวจสอบการประกาศของสินทรัพย์ และการประกาศรายได้และให้ข้อมูล
14. จัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะเป็นลายลักษณ์อักษรในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์และการประกาศรายได้
15. ร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศและระหว่างประเทศ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต

การดำเนินงานขององค์กร

หน่วยงานอิสระต่อต้านการทุจริต มีภารกิจในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. การป้องกันและประชาสัมพันธ์ เพื่อระบุและกำหนดผลที่ตามมาและเงื่อนไขของการทุจริตในประเทศมองโกเลีย โดยดำเนินกิจกรรมการรับรู้ของสาธารณชนภายในกรอบการเมือง เศรษฐกิจ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง และแจ้งให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับอันตรายจากการทุจริต โดยวิธีการสร้างจริยธรรมและไม่ทนต่อการทุจริต เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบคุณธรรมแห่งชาติ และปรับปรุงขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กรภาครัฐ
2. การตรวจสอบและวิเคราะห์ เพื่อเก็บรวบรวมประกาศเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ส่วนบุคคลและรายได้และทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และผลประโยชน์ส่วนตัวเบื้องต้น ซึ่งเป็นการดำเนินการ

ตรวจสอบบนพื้นฐานของการร้องเรียนและรายงานที่ได้รับจากฝ่ายพลเรือนและหน่วยงานธุรกิจ กำหนดองค์กร และการจัดการที่เหมาะสมในเรื่องประเภทของการตรวจสอบ วิธีการ และจัดให้มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบ เพื่อประโยชน์สาธารณะและส่วนบุคคลในการให้บริการสาธารณะและการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์และกฎหมายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

3. การสืบสวนสอบสวน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับการดำเนินการสืบสวนและสอบสวนบนพื้นฐานของการร้องเรียนและรายงานที่ได้รับจากพลเรือน หน่วยงานธุรกิจ และองค์กรอื่น ๆ ในเรื่องการใช้อำนาจในทางที่ผิดโดยเจ้าหน้าที่รัฐ หรือข้าราชการ เจ้าหน้าที่ขององค์กรพัฒนาเอกชนและหน่วยงานทางเศรษฐกิจ การรับสินบน การให้สินบน ตัวกลางในการติดสินบน การจัดสรรกองทุนสาธารณะอย่างไม่เหมาะสม การร่ำรวยผิดปกติ

4. การวิจัยและวิเคราะห์ผล เพื่อดำเนินการวิจัยและกำหนดผลที่ตามมา เจื่อนใจ และขอบเขตของการทุจริตในประเทศมองโกเลีย ร่างนโยบายและข้อเสนอโครงการกฎหมาย โดยให้ข้อมูลที่จำเป็นและการศึกษาวิจัยแก่ผู้บริหารของ IAAC ทบทวนข้อมูลในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ IAAC ดำเนินการวิจัยในบางพื้นที่และภาคส่วนเกี่ยวกับการจัดระเบียบและดำเนินการทุจริตคอร์รัปชันทางการเมือง การประเมินคุณธรรม การวิจัยความซื่อสัตย์ของเยาวชน และแจ้งผลให้สาธารณชนทราบ

ความร่วมมือระหว่างประเทศ

หน่วยงานอิสระต่อต้านการทุจริตมีความร่วมมือกับนานาประเทศและเป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศ อาทิ องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (โออีซีดี) OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) อิสตันบูลแผนการดำเนินการต่อต้านการทุจริต (OECD Istanbul anti-corruption action plan) ธนาคารพัฒนาเอเชีย (เอดีบี) ADB (Asian Development Bank) โครงการต่อต้านการทุจริตในเอเชียและแปซิฟิก (ADB/OECD Anti-corruption initiative for Asia and the Pacific) สถาบันต่อต้านการทุจริตระหว่างประเทศ (International Anti-Corruption Academy) สมาคมต่อต้านการทุจริตระหว่างประเทศ (International Association of Anti-Corruption Authorities) และสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nation's Office on Drugs and Crimes) (“Membership,” 2018)

กฎหมายหรือมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน (“Legislation,” 2016)

1. กฎหมายต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2006 (Law on Anti-corruption 2006)
2. กฎหมายเกี่ยวกับความขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับผลประโยชน์ส่วนรวม ค.ศ. 2012 (Mongolian Law on Conflicts of Interests 2012)
3. ยุทธศาสตร์ต่อต้านการทุจริตแห่งชาติมองโกเลีย ค.ศ. 2016 (Mongolian National Anti-Corruption Strategy 2016)

4. แผนปฏิบัติการสำหรับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ต่อต้านการทุจริตแห่งชาติมองโกเลีย ค.ศ. 2017 (Action Plan for Implementation the National Anti-Corruption Strategy of Mongolia 2017)
5. กฎหมายว่าด้วยข้าราชการพลเรือนของมองโกเลีย ค.ศ. 2017 (Law on Civil Service of Mongolia 2017)
6. กฎหมายปกครองของมองโกเลีย ค.ศ. 2015 (General Administrative Law of Mongolia 2015)
7. กฎหมายเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีของมองโกเลีย ค.ศ. 2014 (Glass Account Law of Mongolia 2014)
8. กฎหมายเกี่ยวกับศาลปกครองของมองโกเลีย (Law on Court Administration of Mongolia)
9. กฎหมายว่าด้วยตุลาการของมองโกเลีย (Law on Judiciary of Mongolia)
10. กฎหมายวิธีพิจารณาของศาลปกครองของมองโกเลีย ค.ศ. 2016 (Law of Mongolia on Procedure of Administrative Court 2016)
11. กฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความลับของทางราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ค.ศ. 2016 (Law of Mongolia on State Secrets and Official Secrets 2016)
12. กฎหมายการเลือกตั้งของมองโกเลีย ค.ศ. 2015 (Elections Law of Mongolia 2015)
13. กฎหมายพรรคการเมืองของมองโกเลีย ค.ศ. 2005 (Law of Political Parties of Mongolia 2005)
14. กฎหมายจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ค.ศ. 2005 (Public Procurement Law of Mongolia 2005)
15. กฎหมายเกี่ยวกับการธนาคาร ค.ศ. 1996 (Law on Banking 1996)
16. กฎหมายว่าด้วยการปราบปรามการฟอกเงินและการระดมทุนของการก่อการร้าย ค.ศ. 2013 (Law on Combating Money Laundering and Terrorism Financing 2013)
17. กฎหมายว่าด้วยการให้สัมปทาน ค.ศ. 2010 (Law on Concessions 2010)
18. กฎหมายว่าด้วยเสรีภาพของสื่อ ค.ศ. 1998 (Law on Freedom of Media 1998)
19. กฎหมายว่าด้วยความโปร่งใสและสิทธิในการรับข้อมูลข่าวสาร ค.ศ. 2011 (Law on Information Transparency and Right to Information 2011)
20. กฎหมายว่าด้วยการออกใบอนุญาต ค.ศ. 2001 (Law on Licensing 2001)
21. กฎหมายว่าด้วยการกำกับดูแลและตรวจสอบของภาครัฐ ค.ศ. 2003 (Law on State Supervision and Inspection 2003)
22. กฎหมายทั่วไปว่าด้วยการจัดเก็บภาษีของมองโกเลีย ค.ศ. 2008 (Mongolia General Law on Taxation 2008)

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. รัฐบาลมองโกเลียสร้างแนวทางในการเปิดเผยทั้งข้อมูลสาธารณะ และเปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เพื่อการบริหารประเทศโดยมีหลักธรรมาภิบาล และลดการทุจริตคอร์รัปชัน (องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) Anti-Corruption Organization of Thailand, 2562)
2. เสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยงานอิสระต่อต้านการทุจริตในการสอบสวนคดีทุจริตคอร์รัปชัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มจำนวนผู้สอบสวนและจัดตั้งหน่วยสอบสวนในภูมิภาค (OECD, 2019)

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

สาเหตุสำคัญของการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศมองโกเลียนั้น ส่วนหนึ่งมาจากเหตุผลทางการเมืองและวัฒนธรรม การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพ ถึงแม้มีกฎหมายมากมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตก็ตาม แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าประเทศมองโกเลียนั้น กลับไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการกับผู้ที่กระทำความผิด เนื่องจากประเทศมองโกเลียยังไม่มีศาลเฉพาะด้านคดีทุจริต รวมถึงศาลก็ไม่มีผู้พิพากษาที่มีความรู้สหสาขาวิชาชีพในการเข้าใจกลไกที่ซับซ้อนของการทุจริตคอร์รัปชัน และเชี่ยวชาญด้านเทคนิคการสืบสวนสอบสวนสมัยใหม่ที่ต้องการความเชี่ยวชาญและการฝึกอบรมพิเศษเกี่ยวกับกระบวนการทางอาญาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์อย่างมากจากการมีตุลาการเฉพาะทางในคดีทุจริตคอร์รัปชัน รวมถึงการมีกฎหมายวิธีพิจารณาความกำหนดเขตอำนาจศาลในคดีตามเกณฑ์อาณาเขตเหมือนประเทศไทยอีกด้วย

จัดทำโดย

นายโชคสุข กรกิตติชัย

วิทยากรเชี่ยวชาญ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

โทร 0 2242 5900 ต่อ 5731

Email : sapagroup01@gmail.com

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กระทรวงการต่างประเทศ. (4 มีนาคม 2562). **เอเชียตะวันออก: มองโกเลีย (Mongolia)**. สืบค้น 2 กันยายน 2564 จาก [http://www.mfa.go.th/main/th/other/9240/99147-มองโกเลีย-\(Mongolia\).html](http://www.mfa.go.th/main/th/other/9240/99147-มองโกเลีย-(Mongolia).html)

7 วัน ในมองโกเลีย...ดินแดนแห่งมนต์เสน่ห์ ภาค 1. (23 กันยายน 2556). สืบค้น 2 กันยายน 2564 จาก https://www.moc.go.th/images/Agencies_Information/Trade_Situation/Commercial_Beijing/44.pdf

มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง. (2559). **รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) มองโกเลีย**. สืบค้น 2 กันยายน 2564 จาก [file:///C:/Users/Parliament/Downloads/20170327155541_Mongolia2016\(1\)%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/Parliament/Downloads/20170327155541_Mongolia2016(1)%20(3).pdf)

พงษ์ศักดิ์ เลาสวัสดิ์ชัยกุล. (10 มีนาคม 2557). **มองโกเลีย ดาวรุ่งที่น่าจับตาในเวทีเศรษฐกิจโลก**. 2 กันยายน 2564 จาก http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/article/mongolia_10032557.pdf

สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. (16 กุมภาพันธ์ 2564). **นายกรัฐมนตรีมองโกเลียจะเข้ารับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 โดสแรกเป็นคนแรกของประเทศ**. สืบค้น 6 กันยายน 2564 จาก <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG210216154738986>

องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) Anti-Corruption Organization of Thailand. (6 มีนาคม 2562). **แพลตฟอร์มข้อมูลขนาดใหญ่ คานงัดด้านโกงประเทศไทย ที่ไม่ทำไม่ได้แล้ว**. สืบค้น 6 กันยายน 2564 จาก <http://www.anticorruption.in.th/2016/th/detail/1326/4/> แพลตฟอร์มข้อมูลขนาดใหญ่ -คานงัดด้านโกงประเทศไทย-ที่ไม่ทำไม่ได้แล้ว

ภาษาต่างประเทศ

Independent Authority Against Corruption of Mongolia. (2018). **Prevention and Awareness Inspection and Analysis Investigation Research and Analysis**. Retrieved September 7, 2021 from <https://www.iaac.mn/?lang=en>

Membership. (2018) Retrieved September 7, 2021 from <https://www.iaac.mn/page/59?menu=22>

Mission, Key Preinciples, Functions and Authority. (2018). Retrieved September 7, 2021 from <https://www.iaac.mn/page/55?menu=17>

Mogolia. (2018). Retrieved September 7, 2021 from <https://www.transparency.org/country/MNG>

Mongolia Corruption Report. (2019). Retrieved September 10, 2021 from <https://www.business-anti-corruption.com/country-profiles/mongolia/>

Mongolia Government. (2019). Retrieved September 7, 2021 from <https://globaledge.msu.edu/countries/mongolia/government>

Mongolia Population (Live). (2020). Retrieved September 22, 2021 from <http://www.worldometers.info/world-population/mongolia-population/>

OECD. (2019). **Fighting Corruption in Eastern Europe and Central Asia Anti-corruption reforms in Mongolia 4 th round of monitoring of the Istanbul Anti-Corruption Action Plan.** Retrieved September 10, 2021 from <https://www.oecd.org/corruption/acn/OECD-ACN-Mongolia-4th-Round-Monitoring-Report-2019-ENG.pdf>

Organization. (2018). Retrieved September 10, 2021 from <https://www.iaac.mn/page/56?menu=18>

Provinces of Mongolia. (2021). Retrieved September 10, 2021 from https://worddisk.com/wiki/Provinces_of_Mongolia/

Risk & Compliance Portal. (May 2020). **Mongolia Corruption Report.** Retrieved September 10, 2021 from <https://www.ganintegrity.com/portal/country-profiles/mongolia/>

Transparency International. (2021). **Corruption perceptions index 2020.** Retrieved September 10, 2021 from <https://www.transparency.org/cpi2020>

ภาพอ้างอิง

ตราสัญลักษณ์ของ Independent Authority against Corruption สืบค้น 10 กันยายน 2564 จาก <https://www.iaac.mn/page/59?menu=22>

แผนผังองค์กรของ IAAC สืบค้น 10 กันยายน 2564 จาก <https://www.iaac.mn/page/56?menu=18>